

ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΑΣ (ΕΚΠΑ)
ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΑΚ. ΕΤΟΥΣ **2018-2019**
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

1) Τι γνωρίζετε για τα ιδιόχειρα και τα ιδιαίτερα εγκλήματα;

Ιδιόχειρα ονομάζονται τα εγκλήματα των οποίων η ειδική υπόσταση στοιχειοθετείται **μόνον με αυτοπρόσωπη συμπεριφορά του αυτουργού** και δη άμεση σωματική δράση αυτού, διότι μόνον τότε τίθεται η ιδιαίτερη κοινωνικοηθική απαξία του εν λόγω εγκλήματος. Παραδείγματα ιδιόχειρων εγκλημάτων αποτελούν η ψευδορκία (ΠΚ 224), η αιμομιξία (ΠΚ 345), η απόδραση κρατουμένου (ΠΚ 173), το έγκλημα σε υπαίτια μέθη (ΠΚ 193) κοκ. Συνεπώς, στην αιμομιξία που τυποποιείται στο άρθρο 345 του Ποινικού Κώδικα, η απαξία του εγκλήματος παράγεται μόνον εάν η αδελφή, επί παραδείγματι, έλθει σε σαρκική συνάφεια με τον αδελφό της και όχι κάποιο άλλο πρόσωπο που δεν φέρει συγκεκριμένη συγγενική ιδιότητα. Αποτέλεσμα αυτής της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας των ιδιόχειρων εγκλημάτων είναι ότι **τα εγκλήματα αυτά δεν μπορούν να τελεστούν κατ' έμμεση αυτουργία, ήτοι μέσω παρένθετου τινός προσώπου, η δε σύμπραξη οιαυδήποτε άλλου προσώπου σε αυτά δεν θα μπορούσε να στοιχειοθετήσει συναυτουργία.**

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Για τον ίδιο λόγο, η παράλειψη αποτροπής του αποτελέσματος παρά την ύπαρξη ιδιαίτερης νομικής υποχρέωσης δεν θα μπορούσε να θεμελιώσει ποινική ευθύνη αυτουργού σε μη γνήσιο έγκλημα παραλείψεως, σύμφωνα με το άρθρο ΠΚ 15. Επί παραδείγματι, η παράλειψη του πατέρα να παρεμποδίσει άλλον να τελέσει ασελή πράξη σε ανήλικο κορίτσι δεν μπορεί να στοιχειοθετήσει αποπλάνηση παιδιού με παράλειψη αλλά μόνον άμεση συνέργεια σε αυτήν. Αντιθέτως, η ανθρωποκτονία εκ προθέσεως που σύμφωνα με το άρθρο ΠΚ 299 δεν αποτελεί ιδιόχειρο έγκλημα μπορεί να τελεστεί με παράλειψη καθώς επίσης και με έμμεση αυτουργία ή/και κατά συναυτουργία. Ομοίως, μπορούν να τελεστούν κατά έμμεση αυτουργία, συναυτουργία ή διά παραλείψεως όλα τα μη ιδιόχειρα εγκλήματα, όπως, επί παραδείγματι, είναι η κλοπή, η πλαστογραφία, η φθορά ξένης ιδιοκτησίας κοκ. Ιδιόχειρα εγκλήματα μπορεί να είναι και ορισμένα εξ αμελείας τελούμενα εγκλήματα όπως, επί παραδείγματι, το έγκλημα της οδήγησης σε κατάσταση υπαίτιας μέθης, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 193 του Ποινικού Κώδικα.

Ιδιαίτερα εγκλήματα (Delicta Propria) καλούνται τα εγκλήματα εκείνα των οποίων η αντικειμενική υπόσταση πληρούται **μόνον εάν υποκείμενο του εγκλήματος φέρει ορισμένη κατά νόμο ιδιότητα ή τελεί σε ορισμένη σχέση προς άλλο πρόσωπο**. Στην περίπτωση των ιδιαιτέρων εγκλημάτων η αντικειμενική τους υπόσταση πληρούται μόνον εάν το έννομο αγαθό προσβληθεί αυτουργικά από ορισμένα πρόσωπα και όχι από οποιοδήποτε πρόσωπο.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Επί παραδείγματι, στην ειδική υπόσταση του εγκλήματος της απιστίας του Δικηγόρου κατ' άρθρο 233 του Ποινικού Κώδικα το υποκείμενο του εγκλήματος πρέπει να φέρει την ιδιότητα του Δικηγόρου ή άλλου νομικού παραστάτη: «Δικηγόρος ή άλλος νομικός παραστάτης που βλάπτει με πρόθεσή του εκείνον, των συμφερόντων του οποίου έχει αναλάβει τη νομική προστασία, ή που στην ίδια ένδικη υπόθεση βοηθεί με συμβουλές ή με παροχή υπηρεσίας και τους δύο διαδίκους, είτε ταυτόχρονα είτε διαδοχικά, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών. Αν όμως ενήργησε αφού συνεννοήθηκε με αυτούς που έχουν αντίθετα συμφέροντα ή επιδιώκοντας κέρδος τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών». Επιπλέον δε, ιδιαίτερα εγκλήματα είναι όλα τα λεγόμενα υπαλληλικά εγκλήματα (ΠΚ 235 επ.) με εξαίρεση την ενεργητική δωροδοκία και όλα τα αμιγώς στρατιωτικά εγκλήματα του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα, υποκείμενο των οποίων μπορεί να είναι όλοι οι στρατιωτικοί, μόνιμοι, εθελοντές και στρατευμένοι, λ.χ. λιποταξία κατ' άρθρο 33 του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα κοκ. Άλλα ιδιαίτερα εγκλήματα αποτελούν τα εγκλήματα της εκμετάλλευσης πόρνης σύμφωνα με το άρθρο 350 του Ποινικού Κώδικα και της εκμετάλλευσης δικαστικού απορρήτου σύμφωνα με το άρθρο 251 του Ποινικού Κώδικα.

Στα ιδιαίτερα εγκλήματα όταν η απαιτούμενη ιδιαίτερη ιδιότητα του υποκειμένου ή σχέση του υποκειμένου θεμελιώνει το πρώτον το αξιόποινο έχουμε **γνήσιο ιδιαίτερο έγκλημα** ενώ όταν αυτή η ιδιαίτερη ιδιότητα ή σχέση του υποκειμένου επαυξάνει ή μειώνει το αξιόποινο, το ιδιαίτερο έγκλημα αποκαλείται **μη γνήσιο ιδιαίτερο έγκλημα**. Επί παραδείγματι, στην παιδοκτονία κατ' άρθρο 303 του Ποινικού Κώδικα η ιδιαίτερη ιδιότητα της μητέρας που τελεί σε διαταραχή του οργανισμού τους από και εξ αιτίας του τοκετού, μειώνει το αξιόποινο της ανθρωποκτόνου πράξης της, η οποία υπό κανονικές συνθήκες είναι ανθρωποκτονία.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Στην υπεξαίρεση εν υπηρεσία κατ' άρθρο 258 του Ποινικού Κώδικα, η ιδιότητα του υπαλλήλου που τελεί το εν λόγω ποινικό αδίκημα επαυξάνει το αξιόποιο της κοινής υπεξαίρεσης που ορίζεται στο άρθρο 375 του Ποινικού Κώδικα. Πρόκειται για μη γνήσια ιδιαίτερα εγκλήματα.

Η πρακτική σημασία της διάκρισης ανάμεσα στα γνήσια και τα μη γνήσια ιδιαίτερα εγκλήματα αναδεικνύεται ιδίως στα ζητήματα της συμμετοχής. Στα γνήσια ιδιαίτερα εγκλήματα, σύμφωνα με το άρθρο 49 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα, όταν η απαιτούμενη κατά νόμο ιδιαίτερη ιδιότητα ή σχέση συντρέχει μόνον στο πρόσωπο του αυτουργού, αυτός θα τιμωρηθεί κανονικά, ως η διάταξη ορίζει, τυχόν όμως συμμετοχος (ηθικός αυτουργός ή συνεργός) μπορεί να τιμωρηθεί με ποινή ελαττωμένη κατά το άρθρο 83 του Ποινικού Κώδικα. Αντιστρόφως, όμως, στα γνήσια ιδιαίτερα εγκλήματα, όταν η ιδιαίτερη ιδιότητα ή σχέση συντρέχει μόνον στο πρόσωπο του συμμετόχου και όχι στο πρόσωπο του αυτουργού, ο τελευταίος θα τιμωρηθεί ως έμμεσος αυτουργός, ο δε δράστης, που δεν φέρει την απαιτούμενη κατά νόμο ιδιαίτερη ιδιότητα ή σχέση, θα τιμωρηθεί ως συνεργός (απλός). Επί παραδείγματι, ο υπάλληλος που δέχεται χρήματα κατά παράβαση των καθηκόντων του (δωροληψία υπαλλήλου) θα τιμωρηθεί κανονικά, η σύζυγός του, όμως, που, χωρίς να έχει την υπαλληλική ιδιότητα τον παρότρυνε να την τελέσει (ηθικό αυτουργός) μπορεί να τιμωρηθεί με ποινή ελαττωμένη. Αντίστροφα, η σύζυγος του υπαλλήλου που δέχεται το δώρο θα τιμωρηθεί ως συνεργός (διότι δεν φέρει την ιδιαίτερη ιδιότητα που αξιολογεί ο νόμος), ο δε υπάλληλος που την έπεισε να το δεχθεί, θα τιμωρηθεί ως αυτουργός.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Στα μη γνήσια ιδιαίτερα εγκλήματα εφαρμόζεται, αντίθετα, η διάταξη του άρθρου 49 παρ. 2 του Ποινικού Κώδικα, σύμφωνα με την οποία «Οι ιδιαίτερες ιδιότητες ή σχέσεις ή άλλες περιστάσεις που επιτείνουν, μειώνουν ή αποκλείουν την ποινή λαμβάνονται υπόψη μόνον για εκείνον τον συμμετοχο στον οποίο υπάρχουν». Συνεπώς, στην παιδοκτονία του άρθρου 303 του Ποινικού Κώδικα, η μεν μητέρα που σκοτώνει το παιδί της θα τιμωρηθεί κανονικά με βάση το προαναφερθέν άρθρο, ο δε σύζυγος που την βοήθησε να σκοτώσει το παιδί θα τιμωρηθεί ως συνεργός σε ανθρωποκτονία εκ προθέσεως με βάση το άρθρο 299 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα.

Με βάση τα προαναφερόμενα, συνάγεται ότι τα ιδιόχειρα και τα ιδιαίτερα εγκλήματα, μολονότι αποτελούν κατηγορίες εγκλημάτων που διαμορφώθηκαν με βάση το υποκείμενο εκάστου εγκλήματος, διαφέρουν μεταξύ τους, διότι **σε αντίθεση με τα ιδιόχειρα εγκλήματα, τα ιδιαίτερα εγκλήματα μπορούν να τελεστούν κατ' έμμεση αυτουργία καθώς και κατά συναυτουργία, εφ' όσον ο έμμεσος αυτουργός ή ο συμπράττων, αντίστοιχα, έχει και αυτός την απαιτούμενη κατά νόμο ιδιαίτερη ιδιότητα ή σχέση ενώ τα ιδιόχειρα εγκλήματα όχι**. Επί παραδείγματι, στην δωροληψία υπαλλήλου, κατ' άρθρο 235 του Ποινικού Κώδικα, όταν η σύζυγος του υπαλλήλου δέχεται το δώρο κατά προτροπή του υπαλλήλου, ο υπάλληλος θα τιμωρηθεί ως έμμεσος αυτουργός της δωροδοκίας και η σύζυγος ως απλός συνεργός σύμφωνα με όσα ορίζει η διάταξη του άρθρου 49 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα. Ομοίως, στην περίπτωση που δύο υπάλληλοι, με δόλο συνεκτέλεσης, δωροδοκούνται από κοινού, προκειμένου να ευνοήσουν κάποιον, συντελείται το έγκλημα της δωροληψίας υπαλλήλου κατά συναυτουργία, σύμφωνα με το άρθρο 45 του Ποινικού Κώδικα. Αντίθετα, τα ιδιόχειρα εγκλήματα δεν νοούνται τελούμενα ούτε κατ' έμμεση αυτουργία ούτε κατά συναυτουργία.

2) Τι γνωρίζετε για την υπαναχώρηση σε απόπειρα κατά συναυτουργία;

Κατά συναυτουργία μπορεί να διαπραχθεί όχι μόνον το τετελεσμένο έγκλημα, αλλά και η απόπειρά του, συνδυαστικά εφαρμοζομένων των διατάξεων των άρθρων 42 και 45 του Ποινικού Κώδικα, οι οποίες, επί της ουσίας, διευρύνουν το αξιόποινο. Στο πλαίσιο των διατάξεων αυτών, ανακύπτει μείζων ζήτημα ως προς την ποινική αξιολόγηση της περίπτωσης κατά την οποία η τέλεση ενός εγκλήματος έχει συναποφασισθεί από πλείονες δράστες, εκ των οποίων όμως μόνον ο ένας προχωρεί σε αρχή εκτέλεσης, σύμφωνα με την μεταξύ τους εξ αρχής συμφωνηθείσα κατανομή του εγκληματικού έργου. Αναφορικά με το θέμα αυτό και ειδικότερα την ποινική ευθύνη των υπολοίπων δραστών για απόπειρα, καίτοι αυτοί δεν έχουν ακόμα προβεί σε αρχή εκτέλεσης, έχουν διατυπωθεί οι ακόλουθες θεωρίες:

α) Η **συνολική λύση** κατά την οποία η απόπειρα στοιχειοθετείται για όλους όσοι συναποφάσισαν την τέλεση ενός εγκλήματος, αφ' ης στιγμής ο ένας από αυτούς τελεί πράξη που συνιστά αρχή εκτέλεσης. Η άποψη αυτή θεμελιώνεται στον αμοιβαίο καταλογισμό της πράξης ενός εκάστου αυτουργού στον άλλο, που επιτάσσει το άρθρο 45 του ΠΚ όταν υπάρχει το αναγκαίο θεμέλιο της συναυτουργίας, η συναπόφαση. Κατά συνέπεια, εφ' όσον η πράξη εκάστου συναποφασίσαντος καταλογίζεται στον άλλο ως αν την είχε τελέσει ο ίδιος, πρέπει και η πράξη εκείνου, που κατά την κοινή εγκληματική απόφαση, συνιστά αρχή εκτέλεσης του εγκλήματος, να καταλογίζεται και στον άλλο συναυτουργό ως δική του.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

β) Κατά την λεγόμενη **διακρίνουσα λύση**, που είναι η κρατούσα στην ελληνική επιστήμη, πρέπει να ερευνάται **αυτοτελώς** για τον κάθε συναυτουργό, αν η συμπεριφορά του συνιστά ή όχι απόπειρα. Θεωρητικό θεμέλιο της διακρίνουσας λύσης αποτελεί η αντίληψη ότι επί της συναυτουργίας η αρχή εκτέλεσης κρίνεται με βάση τα πορίσματα της τυπικής – αντικειμενικής θεωρίας που προϋποθέτει ο δράστης να έχει τελέσει τουλάχιστον ένα τμήμα της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος. Στην περίπτωση αυτή και σύμφωνα με την τοποθέτηση της διακρίνουσας λύσης, εφ' όσον ο ένας εκ των δύο δραστών έχει τελέσει αρχή εκτέλεσης του εγκλήματος, τελεί απόπειρα, ενώ η παρουσία του άλλου δράστη συνιστά το πολύ συνέργεια και μάλιστα ψυχική, καθ' ότι με την παρουσία του ενθαρρύνει ψυχικά τον αποπειρώμενο την κύρια πράξη δράστη.

γ) Τέλος, σύμφωνα με μία άλλη **μέση άποψη** που υποστηρίχθηκε από το Γερμανικό Ακυρωτικό, δεν απαιτείται αυτοτελής πράξη απόπειρας για τον κάθε εμπλεκόμενο αλλά αρκεί ο υπό κρίση συμμετοχος να επέδειξε, κατά τον χρόνο που ο άλλος τελούσε την απόπειρα, κάποια σύμφωνα με τον κοινό σχέδιο συμπεριφορά, η οποία διαφοροποιεί την συμπεριφορά του προσώπου αυτού από την συμπεριφορά κάθε άλλου αμέτοχου τρίτου προσώπου. Η συμπεριφορά αυτή ενέχει τα στοιχεία της αιτιότητας, της ετοιμότητας, της παρουσίας και της «μετάγγισης» του δόλου. Το εν λόγω θεωρητικό σχήμα έχει πολλάκις επικριθεί καθ' ότι φαίνεται να προσφέρεται κατ' εξοχήν για τις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες ο υπό κρίσιν συναυτουργός παρευρίσκεται στον τόπο της απόπειρας, αποβλέποντας έτσι ιδιαίτερα στην εξωτερική εντύπωση που μπορεί να προκαλεί η συμπεριφορά του και υποβαθμίζοντας, άρα, την σημασία που αποδίδει η αρχή εκτέλεσης στο εγκληματικό σχέδιο.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Πλην όμως, η μέση αυτή άποψη παρέχει γόνιμες σκέψεις: Πρώτον, η συμπεριφορά του συμπράττοντος διαφέρει σαφώς εκείνης του αμέτοχου τρίτου προσώπου. Επί παραδείγματι, σε περίπτωση κατά απόπειρα κλοπής κατά συναυτουργία του Α που κλέβει τα αντικείμενα και του Β που παραμένει άπραγος, σύμφωνα με το κοινό σχέδιο, ώστε να παραλάβει τα κλοπιμαία, είναι σαφές και αδιαμφισβήτητο ότι ο Α δεν θα επιχειρούσε την αφαίρεση, αν δεν ήταν εκεί ο Β. Συνεπώς, η αρχή εκτέλεσης του Α πραγματοποιήθηκε υπό την σαφή προσδοκία της σύμπραξης του Β, ο οποίος παρέμεινε σε ετοιμότητα, κατόπιν του κοινού εγκληματικού τους σχεδίου και του αμοιβαίου καταμερισμού της εγκληματικής εργασίας. Επιπλέον δε, η συμπεριφορά εκείνου του δράστη, η οποία αυτοτελώς θεωρούμενη, θα αποτελούσε ενδεχομένως, προπαρασκευαστική πράξη, ουδόλως διατηρεί αυτόν τον χαρακτήρα, δηλονότι τον χαρακτήρα της προπαρασκευαστικής πράξης, αφ' ης στιγμής υπάρχει συναπόφαση, κοινή δράση μεταξύ πλειόνων δραστών, κοινό εγκληματικό σχέδιο και καταμερισμός της εγκληματικής εργασίας. Και τούτο διότι επί συναποφάσεως, η συμβολή του καθενός εκ των δραστών δεν είναι αυτοτελής αλλά πραγματώνεται κατά συνδυασμό με την συμβολή του άλλου, ενστασόμενη έτσι ένα κοινό εγκληματικό σχέδιο. Επομένως, η απόπειρα του ενός είναι προϊόν της συμβολής του άλλου και ως εκ τούτου, μέσω της απόπειρας του ενός, η συμπεριφορά του άλλου παύει να έχει τον χαρακτήρα και την φύση της απλώς προπαρασκευαστικής πράξεως, αλλά μεταπίπτει σε ουσιώδη όρο της αρχής εκτέλεσης του αποπειρώμενου δράστη και μέσω αυτής μετέχει στην απόπειρα που συντελείται. Είναι δε εξόχως χαρακτηριστικό ότι το Γερμανικό Ακυρωτικό έχει δεχθεί ότι συναυτουργία στοιχειοθετείται όχι μόνον όταν ο ένας εκ των δύο που συναποφάσισαν είναι πρόθυμος να δράσει περιμένοντας την σειρά του στην εκτέλεση του εγκληματικού σχεδίου, αλλά ακόμα κι αν, κατά την εκτέλεση της πράξης από τον άλλον, εκείνος παρέλειψε την εκ των προτέρων ορισθείσα σύμπραξή του στο έγκλημα.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Σε κάθε περίπτωση, γίνεται δεκτό ότι η συμπεριφορά του συμπράττοντος, ο οποίος, έχοντας συναποφασίσει με τον έτερο συμπράττοντα, που επιχειρεί αρχή εκτέλεσης, αναμένει τη σειρά του να εκτελέσει το κατά το κοινό σχέδιο μέρος της πράξης που του αναλογεί, περιέχει το αντικειμενικά minimum συμβολής του στην όλη εγκληματική πράξη. Η συμπεριφορά αυτή του άπραγου συμμετόχου, συνδυαζόμενη με την κοινή εγκληματική απόφαση και διεπόμενη από **τα στοιχεία της ετοιμότητας, της παρουσίας, της αιτιότητας και της «μετάγγισης» του δόλου**, κλονίζει τόσο πολύ την ειρηνευμένη κατάσταση του εννόμου αγαθού, ώστε να δημιουργεί εγκληματική εντύπωση και να θεωρείται ήδη αρχή εκτελέσεως και όχι συνέργεια, με αποτέλεσμα να στοιχειοθετείται απόπειρα κατά συναυτουργία, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα άρθρα ΠΚ 42 και 45.

Κατά συνεκδοχή, **είναι δυνατή η υπαναχώρηση από απόπειρα κατά συναυτουργία**, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του άρθρου 44 του Ποινικού Κώδικα, όπως ακριβώς νοείται και στην περίπτωση της απλής απόπειρας. Εάν οι πλείονες συναυτουργοί με συναπόφαση απόσχουν από την ολοκλήρωση της απαιτούμενης για την διάπραξη του εγκλήματος ενέργειας, υπάρχει **υπαναχώρηση από μη πεπερασμένη απόπειρα κατά συναυτουργία**, ενώ εάν, μετά την ολοκλήρωση της εγκληματικής συμπεριφοράς, από κοινού, κατόπιν συναπόφασης, αποφασίσουν να παρεμποδίσουν το εγκληματικό αποτέλεσμα, έχουμε **υπαναχώρηση από πεπερασμένη απόπειρα**. Επί παραδείγματι, οι Α και Β, που αποφάσισαν να κλέψουν από κοινού το αυτοκίνητο του Γ, μετανιώνουν και τελευταία στιγμή, βγαίνουν από το αμάξι του Γ και αποχωρούν.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Εάν όμως, μερικοί ή ένας από τους πλείονες συναυτουργούς, υπαναχώρησαν, τότε θα πρέπει να διακρίνουμε: α) Αν η υπαναχώρηση δεν πέτυχε να παρεμποδίσει την τελείωση της πράξης από τους λοιπούς συναυτουργούς, οι οποίοι ολοκληρώνουν το έγκλημα, αξιοποιώντας τη συμπεριφορά εκείνου που απέσχε ή υπερνικώντας την προσπάθεια παρεμπόδισης του αποτελέσματος, η αποχή του προσώπου αυτού που υπαναχώρησε δεν ασκεί καμία νομική επιρροή καθ' ότι η απλή απόπειρα υπαναχώρησης δεν αρκεί. Ωστόσο, εάν πάλι η πράξη έμεινε στο στάδιο της απόπειρας, η υπαναχώρηση, ως προσωπικός λόγος απαλλαγής από την ποινή ή μείωσης της ποινής, ωφελεί μόνον εκείνον τον συμμετόχο στο πρόσωπο του οποίου συντρέχει. Ως προς τους λοιπούς συμμετόχους, η ποινική αξίωση της πολιτείας παραμένει ακέραιη, ως έχει. Τούτο ισχύει επί υπαναχώρησης τόσο από μη πεπερασμένη απόπειρα όσο και επί πεπερασμένη απόπειρα, καθώς και τόσο όταν ο έτερος συναυτουργός παραμένει στο στάδιο της απόπειρας, όσο και όταν ολοκληρώνει μόνος του πλέον το έγκλημα, αλλά με δικές του ενέργειες και όχι αξιοποιώντας την συμπεριφορά εκείνου που υπαναχώρησε. Επί παραδείγματι, οι Α και Β αποφασίζουν να φονεύσουν τον Γ χορηγώντας του δηλητήριο, μετά δε την εγκληματική τους συμπεριφορά, ο Α μετανιώνει, μόνος αυτός, και μεταφέρει τον παθόντα στο νοσοκομείο, όπου και σώζεται. Η ευθύνη του Β για απόπειρα ανθρωποκτονίας κατά τα άρθρα ΠΚ 299 και 42 παραμένη αλώβητη (υπαναχώρηση του Α από πεπερασμένη απόπειρα, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου ΠΚ 44 παρ. 2, η οποία δεν ασκεί καμία νομική επιρροή στην ποινική ευθύνη του Β για απόπειρα ανθρωποκτονίας εκ προθέσεως, κατά τα άρθρα ΠΚ 299 παρ. 1 και 42).